

Af Bataillonslæge Jon Lies Optegnelser om sin Slægt og sig selv.

Ved D. Thrap.

Min Farfader var Andreas Lie, først Foged i Raabygdelaget i Christiansands Stift og dernæst i Edsberg i Akershuus Stift, hvor han, saavidt jeg ved, døde.¹⁾ Han havde, mig bekjendt, tre Børn, den ældste Søn: Mads Lie, der som Foged i Helgeland i Aaret 18. .²⁾ druknede paa en Forretningsreise, — Datteren, Margrethe Lie, der som gammel Pige døde 18. ., og endelig den yngste Søn Lars Lie, som var min Fader. Han er født 11. November 1770 og døbt i Heirefos Kirke. Kun lidet er mig bekjendt af hans tidligere Liv; hans Forældre døde, imedens han var Barn, og han tog derfor tilsøs. Da han imidlertid paa en af de første Reiser faldt ned fra Merset og mistede Synet paa det ene Øie, — noget der imidlertid for den mindre nøie Iagttagende ikke var synligt, — forlod han Søen, gik ind paa en juridisk Embedsmands Con-
toir i Akershuus Stifts sydlige Egne, tog ved det danske Uni-
versitet i Aarene nogle og halvfems dansk juridisk Examen med
Characteren »beqvem« og tjente nu som Fuldmægtig paa Soren-
skriver Petersens og dernæst paa Sorenskriver Heyerdahls Con-
toir i Höland i nedre Romerike, samt bestyrede selv en Tid lang
som constitueret Sorenskriver dette Embede. I Höland blev han
1798 gift med min Moder, en Datter af Stedets Præst Jonas Gill,
reiste med hende og mig, den ældste af deres tre levende Børn
til Kjøbenhavn i Aaret 1804, hvor han som Copiist i Hof- og
Stadsretten levede i trange Kaar til efter Byens Bombardement i
September 1807. Efter ved denne Begivenhed at have lidt paa
Helbred og Boehave reiste han fattig og gjældbunden med Fa-
milie tilbage til Norge og fandt for sig og sine gjæstfrie Modtagelse

---

¹⁾ Andreas Lie, født paa Bragernæs 4. Febr. 1721, blev 24. Decbr. 1765
Foged i Robyggelaget og 28. Aug. 1776 i Rakkestad, hvor han døde 14.
Okt. 1782.

²⁾ Han levede endnu 1803.

hos min Moders Søster Margrethe, der var gift med daværende Amanuensis hos Akershuus Stifts Biskop, Anders Juel Blix, som boede i Opsloe, — Julen imellem 1807 og 1808 var min Fader i et Besøg hos min Moders Familie i Höland og blev her paa den behageligste Maade overrasket ved den uventede Lykke at være bleven udnævnt til Sorenskriver i Stör- og Værdalen i Nordre Trondhjems Amt. Min Broder Fredrik, der, medens mine Forældre levede i Kjøbenhavn, var forbleven i Höland hos min Onkel Kölstad, og min Broder Johan, der i samme Tid ligeledes i Höland var forbleven hos brave Bønderfolk, min i Kjøbenhavn fødte Søster Rebekka og jeg samt min Moders yngre Søster Kirstine fulgte nu i Februar eller Marts Maaned 1808 vore Forældre til det Trondhjemske. Paa Levanger boede de omtrent et Aar, købte derpaa Gaarden Gilstad i Skogn for 8000 Rigsdaler i den Tids Penge og levede der lige til deres Død, der efter hvad der er mig berettet indtraf for Fader rimeligvis apoplectisk den 8de Februar 1829. Han var tvende Gange gift, første Gang med min Moder, Caspara Frederikke Gill. Hun var født i Næs i Hallingdal d. 9. Octbr. 1776. — — — Hun døde efter et Par Dages Sygdom (under et Besøg hos en syg Præstekone) den 28de Juni 1826. — Min Faders anden Kone var Frøken Dorthea Heidmann, der overlevede min Fader og døde barnløs Aar 1833 (?)

Min Moders Fader var, som anført Jonas Gill; han var, saavidt jeg veed, født paa Gaarden Gill omtrent en Miils Vej, troer jeg, fra Christiansand. Det er mig sagt, at En af hans Forfædre af simpel Stand skal være kommen til Norge fra Jylland. — — — Min Bedstefader havde idetmindste en Broder, Gunner Gill, som jeg har kjendt da han, efter som aldrende Mand at have forladt Sømandsstanden som Coffardcaptain, oftere var i Christiania — — han døde i Aarene 1820 ugift i Drømmen.

Jonas Gill blev Præst, først i Danmark, paa Grønland som Missionarius ordinatus fra Aar 1765 til 1772,¹⁾ derpaa i Næs i Hallingdal fra 1773 til 1784, og endelig i Høland — — — fra Aar 1784 indtil han et Par Aar før sin Død den 23de Januar 1807 resignerede og boede hos sin Datter Elisabeth Heyerdahl

---

1) Cfr. Kirkehist. Samlinger 5. R. 6. B. S. 15.

paa Naddem i Høland. Han var født 1739 og blev gift med en Jfr. Rebekka Petersen fra Christiansands Stift. — — — Han skal have været en smuk, meget stærk og robust Mand, noget heftig tilsinds, men hiertensgod og saare retskaffen i Tænke-maade og Vandel. Bedstemoder skal have været en reen Skønhed, blid, god og meget forstandig. Hun døde i Aaret 1801. I en af Bedstefader Gill eiet Bibel har han med egen Haand nedskrevet følgende Optegnelser:

»Aar 1774 den 3die Marts blev Hrr. Jonas Gill, Sogneprest til Næs i Hallingdal copuleret med Jfr. Rebekka Dorthea Pettersen paa Tvedt Præstegaard ved Christiansand.

Aar 1775 den 6te Juli blev vor ældste Datter født, døbt i Næs Kirke den 13de hujus og kaldet Therbora Margrete.

Aar 1776 den 9de Octbr. blev vor Datter Caspara Frederikke født og døbt den 20de hujus.

Aar 1777 blev vor Søn Gunnerus født den 24de December og døbt den 6te Januar 1778.

Aar 1779 den 15de April blev vor Datter Oline Elisabeth født og døbt den 26de hujus.

Aar 1780 den 17de Juni er vores Datter Christiane født og døbt den 10de (?) hujus og døde den 8de August 1781.

Aar 1781 den 3die October er vores Datter Christiane født og døbt den 10de hujus.

Aar 1783 den 6te Januar er vor Datter Dorthea Marie født og døbt den 12te samme Maaned.

Aar 1784 den 1te Maj er vor Søn Caspar Fredrik født og døbt den 16de s. M.

Aar 1786 den 5te Januar er vor Datter Mette Marie født paa Hølands Præstegaard og døbt den 22de samme Maaned.

Aar 1787 den 7de Maj er vor Søn Peter Blix født og døbt den 20 s. M. [senere tilføjet: død $\frac{3}{4}$ 71.]

Aar 1788 den 6te Juni blev vor Datter Ingeborg Kirstine født og hjemmedøbt den 13de s. M.

Aar 1791 den 21de Januar er vor Søn Christian Olaus født og døbt den 30te s. M.

Aar 1792 den 8de Juni blev vor Søn Hans Pauli Egede født

og døbt den 17de s. M. som igien salig hensov i Herren den 21de September s. A.

Af disse 13 Børn, som Herren har velsignet os med, er endnu 11 ilive, nemlig 7 Døtre og 4 Sønner, hvilke maatte [voxe] i Guds Naade og J. C. saliggjørende Kundskab — det skee.«

Hølands Præstegaard den 13de November 1794.

Jonas Gill.

Aar 1795 den 8de April blev min Datter Lovise Angell fød, og døbt den 19de s. M. paa Hølands Præstegaard.

Aar 1801 den 28de Marts Kl. 3 Qvart til 7 om Aftenen hensov i Herren min uforglemmelige Hustrue paa Hølands Præstegaard, Rebekka Dorthea Gill, født Pettersen, 51³/₄ Aar, begravet den 4de Juni, efterladende sig 12 Børn og 5 Børnebørn. Hendes Dyd, Guds frygt, hendes Fromhed og Flittighed skal af mig og Alle, som kjendte hendes Værd blive det uforgængelige Minde af

Jonas Gill.«

— — — — — Bedstemoder skal have haft en afgjort Indflydelse paa den undertiden heftige Mand og skal have afbødet mangen en Uveirsbyge, der truede med at udlade sig over de vel maaske ogsaa viltre Sønners Hoved — — — —. De 12 Børn som Gills havde, levede alle og levede samtidigt som gifte; — da de 11 af dem atter havde flere Børn, har Familien været stor, og forsaavidt det er mig bekjendt, og jeg erindrer det, skal jeg give et kort Omrids af deres Familieforhold.

Den ældste Datter Therbora Margrethe blev gift med Examinatus juris Anders Juel, som mig sagt i Familie med de danske Admiraler Jens og Niels Juell. Selv antog han Navnet »Blix«, — var en Tidlang Amanuensis hos Akershuus Bisper Schmidt og Bech og boede i Oslo indtil han i Aarene imellem 1808—10 blev Overinspecteur ved Christiania Tugthuus, da han flyttede derind. Efter 1825 levede han som Pensionist, indtil han som en affæddig Olding døde i Christiania den 19de Decbr. 1837 i en Alder af 78¹/₂ Aar. Hans Kone døde saavidt jeg erindrer 1827. Deres Børn¹⁾: 1) John Gill blev Auditor i Frede-

1) Anføres i Sammendrag.

riksværn, derpaa Expeditionssekretær i Marinedepartementet og døde som Toldkasserer i Christianssand * Dobberdine Randulf. 2) Rebekka Blix * Sognepræst til Bragernæs Hans Nikolaj Lange. Ingen Børn. 3) Hans Peter Blix, Student 1818 † 1823. 4) Kristine Abigael Blix † ugift efter 1827. 5) Dorthea Blix * Ole Gaarder Rynning, Provst og Sognepræst til Vinger. Hun † ^{28/12} 1842, efterlod 12 Børn. Provst Rynning blev 1846 gift med sin Hustrus Søster Julie og fik med hende 2 Børn. 6) Stine Charlotte Blix f. 5. Nvbr. 1808 * 21. Marts 1833 Rektor Ulrik Fredrik Lange, Broder til ovennævnte Sognepræst H. N. L. 7 Børn. 7) Gunda Therese Blix født 20. Novbr. 1874 * Kglig Fuldmægtig Sven Oppegaard. Hun † 1854. 4 Børn. 8) Julie Blix, Provst O. G. Rynnings 2den Hustru s. o. 9) Niels Juel Blix, Sognepræst til Kraakstad * Polly Frederikke Holter. 6 Børn.

Nr. 2 af Sognepræst Jonas Gills Børn var min Moder Caspara Frederikke. — — — Mine Forældre have havt 10 Børn:

- 1) John Andreas Lie¹⁾ f. 5. Jan. 1799.
- 2) Rebekka Dorthea døbt 23. Oct. 1800 † begravet i Høland 20. Februaar 1801.
- 3) Fredrik, f. i Høland 2. Januar 1802. Undertoldbetjent i Holmestrand 1835 * Albertine Beck fra Trondhjem. 3 Børn.
- 4) Johan Herman, f. 10. Marts 1803 i Høland, Sognepræst til Moss * 8. Juli 1872 Mette Maren Stahel. Han † 18. Jan. 1873.²⁾ 8 Børn, af hvilke den bekjendte Mathematiker Marius Sophus Lie var det næst yngste.
- 5) Rebekka Marie, f. 13. Nvbr. 1804 i Kjøbenhavn * Elisæus Müller, Ritmester, siden Toldkasserer paa Levanger. 8 Børn.
- 6) Mads, f. i Kjøbenhavn 1807 † og begravet ved Frue Kirke strax før Bombardementet.
- 7) Johanne Margarethe Elisabeth, f. paa Levanger 1808 † 7 eller 8 Aar gammel.
- 8) Mads Severin, f. paa Gilstad 14. Marts 1810, blev Stu-

¹⁾ Han skriver sig saaledes selv »John«, medens hans Navn er Jon. Hølands Kirkebog. Han er uden Tvivl opkaldt efter Morfaderen Jonas Gill.

²⁾ Se Lampe: Bergens Stifts Biskoper og Præster II, 175.

dent 1834, Landmand * Adriane Müller, Enke efter Proprietær Wessel og Søster til hans ovennævnte Svoger. 5 Børn.

9) Louise Antonette, f. paa Gilstad 24. Marts 1812 * Organist paa Levanger Lars Crikermann.

10) Lauritz, født 1813 (?) † spæd.

11) Edle Sophie, f. paa Gilstad 8. Januar 1815. Efter Faderens Død kom hun efter eget Ønske i Huset til mig, blev konfirmeret 1831 og var her som en Datter til 1844, da hun rejste op til det Trondhjemske for at besøge sine Søkende. Paa Rejsen blev hun forlovet og 12. April 1848 gift med Lægen Fredrik Hirsch († 24. Septbr. 1903 i Kjøbenhavn).¹⁾ 3 Børn.

Det tredje af Sognepræst Jonas Gills Børn var Sønnen Gunnerus, blev Ritmester, gift med Datteren paa Gaarden Rogneby paa Toten og havde med hende en Søn John, der som Præliminarist studerede Medicin, men døde 1842 før han havde faaet Examen. Gunnerus Gill døde i Christiania 18. April 1833 efter i lang Tid at have staaet paa Vartpenge.

Det fjerde af Bedstefader Jonas Gills Børn var Datteren Oline Elisabeth, der blev gift med Lieutenant Haaken Heyerdahl den 29. Octbr. 1798 . . . paa Gaarden Nordre Naddem i Høland, hvor de feirede deres Guldbryllup 29. October 1848. Heyerdahl † som Oberstlieutenant 23. Mai 1851 og hans Hustru 27. samme Maaned og Aar. Av deres 6 Børn †† de 4 første i sin Barndom.

5) Rebekka, f. 27. Marts 1803 * Christian Strøm, Kjøbmand i Christiania († 1856). Ingen Børn.

6) Jens Eilert, f. 4. Aug.²⁾ 1805 * Karen Sophie Pettersen. Han er Ritmester og Understaldmester. 6 Børn.

Det femte af Sognepræst Jonas Gills Børn Christiane døde spæd.

Det sjette, der ogsaa hed Christiane, blev gift med Vagtmester og Gaardbruger Søren Eriksen Olberg, som endnu levede 1860. Hun døde 1844. Deres Børn:

¹⁾ Norges Læger 2. Udg. II, 475.

²⁾ Der er siden over denne Datum sat 27.

1) Johan Eibert Gill, f. 1. Aug. 1805. Han var 3 Gange gift.

2. Real [f?] Markus Fredrik, f. 2. Oct. 1808 * Caroline Marie Hansen, f. i Høland 1. Juni 1817. 9 Børn.

Sognepræst Gills syvende Barn var Datteren Dorthea Marie * Gaardbruger, siden Undertoldbetjent i Drammen Thor Gullichsen. Hun † 26. August 1828. 4 Børn:

1) Anna Rebekka, f. 28. Febr. 1810.

2) Johan Gustav, Kjøbmand i Holmestrand, f. 9. Okt. 1811

* 9. Marts 1842 Annette Louise Dedekam.

3) Christian Petter.

4) Augusta Elicabeth * Skibskaptajn Lude i Bergen.

5) Carl Ludvig, Kjøbmand i Christiania, f. 24. Marts 1818

* 28. Aug. 1849 Laurine Othea Thoresen.

6) Therbora Andrea, f. 23. Okt. 1820.

7) Julie Charlotte, f. 31. Decbr. 1823.

8) Lars Fredrik, f. 28. Sept. 1825 * 13. Nvbr. 1851 Elen

Karine Thoresen, Søster til Broderens Hustru.

9) Dorthea Marie og 10) Albert Nicolai døde i spæd Alder.

Sognepræst Gills ottende Barn var Sønnen Caspar Fredrik, Lieutenant, siden Overtoldbetjent i Kragerø † 17. Sept. 1841.

* 6. Marts 1818 Birgitte Marie Dybdahl (f. 29. Okt. 1798). Børn:

1) Peer Dybdahl, f. $14/4$ 1819 † $8/1$ 1846.

2) Johan, f. $10/7$ 1821 † $12/10$ 1855.

3) Hanna Rebekka, f. $20/2$ 1823 † $12/10$ 1855.

4) Julie Fredrikke Pauline, f. $26/8$ 1827 † $26/12$ 1853 * Chri-

stian Schjøtt, Kjøbmand.

Sognepræst Gills niende Barn var Datteren Mette Marie * Proprietair Christian Kølstad i Høland. 6 Børn:

1) Martha Dorthea.

2) Rebekka * Johan Olberg.

3) John Gill.

4) Juliane Marie * Hoff.

5) Mette Fredrikke * Holm (?)

6) Bolette Katherine.

Sognepræst Gills tiende Barn var Sønnen Petter Blix, blev Lieutenant men forlod Tjenesten, da han blev gift med Jfr. Mathea Monsen fra Oppegaard († 1820).¹⁾ Han blev atter gift med Ida Heiss (f. $\frac{20}{6}$ 1793) fra Asak i Skedsmo. Han havde 6 Børn i 1ste Ægteskab, 12 i andet.

Sognepræst Gills ellefte Barn var Datteren Ingeborg Kirstine, der 1808 fulgte min Famile til det Trondhjemske, hvor hun 1819 blev gift med examinatus juris Paul Johan Muus Vig (f. 1795 † 1847 som Foged i Inderøen). Hans Hustru døde 1845. 3 Børn.

Sognepræst Gills tolvte Barn var Sønnen Christian Olaus, død 13. August 1859 som Major i bergenske Brigade * Trine Knagenhjelm. Mange Børn.

Sognepræst Gills trettende Barn var Sønnen Hans Pauli Egede † omtrent 3 Maaneder gammel.

Sognepræst Gills fjortende Barn var Datteren Louise Angell * Krigsassessor og Departementsfuldmægtig Carl Bech, Søn af Biskop Fr. J. Bech. Hun døde 24. Marts 1868. Ingen Børn.

Hvad min Faders Broder, den som Foged i Helgeland omkomne Mads Lie angaaer, saa veed jeg kun lidet om ham.²⁾ Jeg veed, at han var gift med et danskt Fruentimmer og havde flere Børn; den ene, jeg troer den ældste Søn hed nok Jens, og det var uden Tvivl ham, der som Handelsmand et Sted i Nordland blev gift med Biskoppen over Nordlands Stift Kroghs Datter.³⁾ Om dem ved jeg nu for Tiden Intet. En anden Søn Andreas . . .

1) Han fik med sin første Hustru den betydelige Ejendom Søndre Oppegaard, som han paa Grund af uheldige Konjunkturer maatte forlade. Han fik saa Ansættelse i Toldvæsenet og blev tilsidst Overtoldbetjent i Christiansand. D. T.

2) Mads Lie blev som ex. jur. og Kopist i Rentekammeret $\frac{4}{6}$ 1796 udnævnt til Foged paa Helgeland. Han var i Embedet 1803.

3) Efter Erlandsen (Geistligheden i Tromsø Stift S. 4) var Biskop M. B. Kroghs næstyingste Barn Lorentze Sophie Møldrup K. gift med Handelsmand Lie i Sandsøen.

blev Student 1819 og døde som Huslærer hos Morten Anker paa Frogner ved Christiania i Aaret 1822 saa vidt jeg veed. — — En yngre Søn af Foged Mads Lie hed Lars; han var en Tid lang paa min Faders Comptoir, kom senere til Christiania, hvor han tog norsk juridisk Embedsexamen med Charakteren »bekvem« og arbejdede som Kopist i et af Departementerne — — gift med Sadelmager Bordoës Datter og blev omsider udnævnt til Sorenskriver i Finmarken omtrent 1836 eller 37.¹⁾ Han havde 2 Døtre og en Søn, Mads. Iblandt de mange, der her i Norge bærer Navnet Lie, veed jeg Ingen uden de i disse Optegnelser Nævnte og deres Børn, der høre til vor Familie.

Skrevet Xania ⁸/₁₂ 1860.

Jeg, som har samlet og som nedskriver disse Optegnelser, er Sorenskriver Lars Lies og Hustru Caspara Frederikke, f. Gills ældste Barn, født paa Gaarden Mellemrakkestad i Hølands Præstegield den 6te Juni 1799. Som tidligere anført fulgt med mine Forældre til Kjøbenhavn, gik jeg der, sandsynligviis i Aarene 1806 og 1807 i Skole paa Basedows Institut. Jeg har en meget klar Erindring om den Tid, jeg med mine Forældre opholdt mig i Kjøbenhavn, hvad vi oplevede under Bombardementet, da min Fader nær var bleven dræbt ved en nedstyrtende Bjelke, under det flere Bomber faldt ned i den Gaard vi beboede ved Nørrevold, om Flugten ud af vor Boelig, vor Omflakken uden Huuslye paa Gaden og endelig vort Tilflugtssted paa Amager, samt omsider vor Afreise fra Kjøbenhavn, da vi passerede forbi den paa Rheden liggende engelske Flaade. Med samme Skib som vi afreiste ogsaa den norske cand. theol. Nils Roth Heyerdahl med sin Forlovede, senere hans Kone, en dansk Pige Jfr. Nakskov. Manden var en Søn af min Faders tidligere Principal Sorenskriver Heyerdahl i Høland, blev senere Præst i Gulbrandsdalen og er død for flere Aar siden, hvorimod Enken som en meget svag og sygelig Kone endnu i December 1860 lever i Oslo.

En Deel af den Tid, mine Forældre efter Hjemkomsten til Norge opholdt sig hos Blix' i Oslo blev jeg sendt i en For-

---

¹⁾ Lars Lie blev 1837 Foged og Sorenskriver i Alten.

beredelsesskole i Christiania, hvor jeg erindrer at den senere som Professor og endelig som Statssecretair afdøde L. Stoud Platou, Lector Flor og en af Döderlein'erne vare Lærere. Da mine Forældre siden kom til Levanger, blev jeg 1808 sendt paa Trondhjems Latinskole og blev indlogeret hos Mathias Conrad Pettersen. De [han og Hustru] var udmærket brave Folk, noget aldrende og havde den Sorg, der dybt angreb dem under mit Ophold i deres Huus at miste deres eneste — nogle Aar ældre end jeg, meget haabefulde Søn Johannes, der blev syg og døde. Denne Omstændighed i Forening, troer jeg — med at jeg var en meget vilter Gut, gjorde at de ikke ønskede mit Ophold hos dem, og senere logerede jeg som andre Skoledrenge paa forskjellige Steder omkring i Byen, f. Ex. hos Guldsmed Viderøes, Stadsmusikant Ebergs, Oberstlieutenant Dons' og Enkemadam Øding, — altid meget, ja meget overladt til mig selv og derfor til stor Skade for min Flid og Fremgang i Skolen. Den daværende Rector var Magister Engelbrecht Boye, sikkert en af de dygtigste Skolemænd den Gang i Landet. Iblandt Lærerne erindrer jeg med mest Taknemmelighed Christian Nissen, senere død som residerende Capellan til Melhuus, Otto Thott Fritzner, død som pensioneret Overlærer den 7de November 1860, født 17. Septbr. 1779 . . . Rectors ældste Søn . . . [siden Provst] Petter Boye var ogsaa en af os alle Disciple meget afholdt Lærer. Min Skolegang bar ikke de Frugter, den med Hensyn til min Lærdom burde have baaret, og Skylden var sikkert den viltre Drengs egen, ihvorvel jeg endnu som Mand paa 61 Aar nødes til at troe at mere og bedre Tilsyn burde have fundet Sted fra mine Foresattes Side. I daværende Stiftamtmand Grev Trampes Gaard og i Sønnernes Værelser nede i Stiftsgaarden var vor almindelige Tumbleplads efter endt Skoletid om Dagen, og her gik det løs paa al Slags Leg og Legemsøvelser; — Lectierne — idetmindste for mit Vedkommende var og blev en Bisag, som jeg med et let og den Gang idetmindste flygtigt Hoved — klarede som jeg kunde. Der vankede saare ofte Skjænd og Knubs, men temmelig sjelden kjærlige, til det barnlige Hjerte trængende og opmuntrende Ord. Hvad jeg derimod senere igjennem hele mit Liv har havt Glæde af er det Venskab og Kammeratskab jeg stif-

tede med flere af mine Meddisciple, blandt hvilke jeg særligen nævner nuværende Rector ved Bergens lærde Skole Hans Holmboe f. 9. Octbr. 1798¹⁾. . . . Efter Carl Johans Kroning i 1818 bevægede jeg min Fader til at tage mig udaf Skolens 3die, den Gang øverste Classe, eller som den kaldtes »Mesterlectien«, men hvor Ingen bedre end Lærerne og jeg selv ogsaa vidste hvor lidet jeg var bleven nogen Mester. — Jeg var naturligvis bleven confirmeret, medens jeg gik paa Skolen, men desværre i en altfor tidlig og for min Individualitet umoden Alder, — jeg troer neppe 14 Aar. Den allerede da meget gamle Stiftsprovst Angell²⁾ confirmerede mig i Trondhjems Domkirke. — Da jeg her ikke skriver »mine Bekjendelser«, men for min egen Fornøielses Skyld kun korte Omrids af mit ringe og betydningsløse Liv, vil jeg med Hensyn til Skoletiden kun tilføje, at Leg, Munterhed og Drengegalskaber udfyldte den meste Tid, men at ingen af vore eller mine Drengestreger, saavidt jeg mindes, bar Nedværdigelsens eller Lavhedens Præg. Det meste gik ud paa at hærde Legemet, derfor hørte Voltigeren, Svømning f. Ex. til Munkholmen fra Palisaderne ved Skandseporten, Badning endog til Midten af December, Skie og Skøiteløben, halsbrækende Klavren f. Ex. udenpaa Spiret af Størdalens Kirke og sligt til de mest yndede Foretagender. Senere kom Dandseskolen til; Conditiorer, Restaurationer, Baller og andre Slags Spil var da som endnu noget mig ganske uvedkommende. — Endelig fik jeg fat paa en Roman: »2den Del af »Sigwardt« en Klosterhistorie«, der afpressede mig stride Taarer, og saa studerede Hans Holmboe og jeg omkaps Lafontaines »den Særsindede, eller den retskafne Fader og Søn«, — og efter denne søgte vi nu saa godt vi kunde at formulere os. — Saaledes var jeg da kommen til mit 19de Aar, da jeg forlod Skolen og hjemme hos mine Forældre fortsatte Studierne for en Deel under Presten i Skogn, den gamle Skolemand Midelfarts²⁾ Veiledning. — 7. Novbr. 1818 drog jeg og en af min Faders Contoirbetjente,

¹⁾ † 23. Mai 1868. Om ham se 3. R. 3. B. S. 217—50.

²⁾ Jonas Angell f. 1742, resignerede 16. Jan. 1828 og † 8. Decbr. s. A.

³⁾ Hans Ulrik M. f. 1772, bekjendt som en af Stiftets dygtigste Præster, Medlem af Rigsforsamlingen 1814. † 1. Decbr. 1823.

af ham meget afholdt: Andreas Zeier¹⁾ til Christiania, hvor han tog norsk juridisk Examen med bedste Charakter, arbejdede, saavidt jeg mindes, en Tidlang i et af Departementerne, senere paa Sorenskriver Grams Comptoir paa Ringeriget som Fuldmægtig og blev Sagfører i Distriktet. Han giftede sig med Grams Datter Margarethe. . . Mere elskværdige Charakterer end hos denne Mand og denne Qvinde har jeg ikke fundet hos Nogen. — Endnu maa jeg dvæle nogle Øieblikke ved Fædrenehjemmet. Efter at jeg var kommen ind paa Trondhjems Latinskole var det min første og mest henrykkende Glæde, naar jeg i Sommer og Juleferierne fik Tilladelse til at komme hjem i Besøg. Min største, ja næsten fortvivlede Sorg var, naar jeg atter skulde forlade Hjemmet, som jeg med mit Hjerte hang ved . . . Fædrenehjemmet med Erindringen om mine elskede Forældre er det maaskee — næst Guds Bistand — mere end noget Andet, jeg kan takke for, at jeg saa tidlig og umoden, 9 Aar gammel, kommen ud iblandt Fremmede og for det meste overladt til mig selv, til min varme Følelse, mit heftige Temperament, min levende Phantasie, — ikke er kommen ind paa eller har fremvandet paa farlige Afveje. . . .

Iblandt Familierne i Bygden kjendte jeg Præsten Heides og senere Provsten Midelfarts paa Alstadhoug²⁾, Oberstlieutenant Frølichs paa Levanger, Foged Aarestrups, Capitain Müllers paa Øvre Eggen, — Ritmester, senere Amtmand Heidmann, Lieutenant Cold, Ritmester Schultz', Capitain og Lieutenant Bay, Ritmester Hansen, en gammel Skibskapitain Brun, Capitain, senere Oberstlieutenant Sisseners, Doctor Stüven og Ritmester, senere Oberstlieutenant Bødlkers, — et Par aldrende Frøkener Dahl, Capitain Bernhofts, Ritmester Pristrups og maaskee Enkelte fra Levanger. Mine Forældres Huus var meget gjæstfrit og især var Julen og i denne især 2den Juledag, da der saa længe jeg kan mindes stedse var stort Juleselskab og Bal hjemme paa Gilstad, — en Glædens Tid. I det hele taget levede man paa

¹⁾ Han blev 1850 Sorenskriver i søndre Gulbrandsdalen.

²⁾ Skogns Prestegaard. Andreas Heide f. 1748, † 22. Decbr. 1814 som Sogneprest til Skogn.

den Tid meget selskabeligt¹⁾ i Skogn, og der skal have hersket en indbyrdes god Forstaaelse mellem Familierne. —

Naar jeg reiste hjem i Besøg, var jeg sædvanligvis inde hos Præsten Heyerdahl²⁾ i Størdalen og var der som hjemme. . .

Zeier og jeg reiste da i November 1818 over Røraas til Christiania, hvor vi baade nyfigne og sørgmodig nedstemte ankom sent en regnfuld Aften. Mit Logis blev mig anviist af Student Jens Frølich³⁾, der engang i Trondhjem havde logeret sammen med mig; den følgende Morgen gik jeg til min Oncle og Tante Blix, der boede paa Tugthuset, og fra det Øieblik af og lige til deres Død nød jeg en Godhed og en Hygge, der er og skal Resten af mit Liv være i min taknemmelige Erindring. Julen mellem 1818 og 19 reiste min Fætter John Blix⁴⁾, der da allerede var cand. jur., Hans Blix og jeg til Heyerdahls i Høland, hvor jeg da lærte flere Oncler og Tanter samt den kjære Provst Paludan — min Bedstefader Gills Eftermand — at kjende. — Han blev siden forflyttet til Eger, hvor han døde som en særdeles elsket og høiagtet Mand. Hans Søn Peer, der alt var Lieutenant og flere Aar ældre end jeg, lærte jeg i Høland at kjende; han var godmodig nok til at trække mig til sig, og dette havde til Følge, at jeg fik ham meget kjær. . . . I mine Studenteraar gjorde jeg Bekjendtskab med hans yngre Broder, Ingenieurlieutenant Hans Paludan, som jeg oftere omgikkes her. Selskaber og Baller afløste hinanden . . . og jeg maa tilstaae, at jeg denne Jul ikke savnede Gilstad eller Skogn. Her lærte jeg ogsaa at kjende den nuværende Corpschef Fasting. . . . Alt dette er jo Ubetydeligheder, men det har dog sine Behageligheder, naar man er bleven gammel, atter engang at erindre sine Ungdoms Bekjendtskaber.

Efter Julen begyndte jeg da paa Studeringerne igjen under Veiledning af Frølich, der ogsaa dimitterede mig til Universitetet. Latinske og norske Stile øvede ogsaa Professor Hersleb mig i,

¹⁾ Man kan bemærke, at dette er i Trængselsaarene under og efter Krigen 1807—14.

²⁾ Hieronymus H. f. 1773, Sognepræst til Størdalen og siden til Gran. Eidsvoldsmand. † 1847.

³⁾ † 1862 som Rektor paa Frederikshald.

⁴⁾ † 1873 som Toldkasserer i Kristiansand.

og Sommeren 1819 tog jeg da artium med Charakteren haud illaudabilis, en Charakter, der var god nok for mig, der sandelig intet solid Grundlag havde fra Skolen. Udarbejdelsen i Norsk ved denne Examen har jeg sandsynligviis skilt mig meget godt ved, da jeg for den fik »udmærket godt«, en Charakter i dette Fag, der før min Tid kun skal være opnaaet af en Student Hofgaard¹⁾ og den senere som Stilist saa bekjendte Maurits Hansen. — Imidlertid var jeg, før jeg blev Student antaget som Huuslærer for Kjøbmand i Christiania P. Steffens's Børn, — jeg husker ikke hvor længe jeg blev der, men kan give mig selv det sandfærdige Vidnesbyrd, at jeg drev mine Forretninger med Iver og Nøiagtighed. Julen mellem 1819 og 1820 tilbragte jeg med gamle Assessor Koren²⁾ hos hans Svigersøn Lieutenant Grimset, der senere antog Navnet Schjelderup, og turede som forrige Jul i Høland saaledes denne hos Korens Familie paa Gaarden Hovind — omkring i Ullensaker. Korens Søn Jess³⁾ levede her paa Gaarden Kyken som gift Mand og viste mig megen Venlighed, da han kjendte mine Forældre fra Kjøbenhavn og huskede mig som Barn fra den Tid. Paa Hovind opholdt sig dengang min Faders eneste Søster Margrethe, og denne gamle hjertensgode Pige omfattede mig med sin Hjertens Godhed. Ligeledes stiftede jeg her et Bekjendtskab med et med mig jævnarigt ungt Menneske, Niels Tønder Lund Bull, et Bekjendtskab, der i Manddomsaarene antog Charakteren af Venskab og vedligeholdte sig som saadant lige til hans Død Sommeren 1859⁴⁾. — I 1820 tog jeg en Deel af anden Examen og begyndte at give Veiledning i norsk Udarbejdelse, da jeg formedelst den gode Charakter, jeg til artium havde faaet i dette Fag, havde vundet et Slags Celebritet. (Jeg har gjemt en ordret Copie af denne Artiums-Udarbejdelse. Opgaven lød: »Hvorfor synes Livet mange Mennesker saa kort?«⁵⁾) . . .

¹⁾ Maa være Andreas H., Student 1814 med prae ceteris, † 1818 som Bibliotheksekretær.

²⁾ Digterinden Christiane K.s Mand.

³⁾ † som Lensmand paa Næs (Romerika) 1867.

⁴⁾ Han var ansat i et af Regeringens Departementer og var en meget agtet Mand.

⁵⁾ Udarbejdelsen er derpaa afskrevet i hele sin Vidtløftighed. Den vilde maaske med Interesse læses i et pædagogisk Tidsskrift, men hører næppe hjemme her.

Julen imellem 1820 og 1821 reiste jeg opover til det Trondhjemiske og Hjemmet, havde den Glæde atter at samles med Forældre og Søsken og forlod dem først i April 1821. . . . Dette var sidste Gang jeg saa Fader og Moder. Ved min Ankomst til Christiania . . . tog jeg atter fat paa at informere, deels fordi jeg dertil havde en afgjort Lyst, deels fordi det virkelig skortede mig meget paa Understøttelse fra Hjemmet. Ogsaa i dette Aar absolverede jeg nogle Fag til anden Examen, men husker meget vel, at jeg havde Astronomie og Physik tilbage. En Huuslærerpост hos Proprietair Lars Berg i Lands Præstegjeld med fri Reise derop, 150 Spdlr. aarlig Løn, Alt i Huuset og Hest, naar jeg ønskede, blev mig igjennem senere afdøde Professor G. F. Lundh tilbudt, og jeg modtog den. Hos Berg, der var Enkemand og havde sin gamle værdige Svigerinde, en Datter af Præsten Feldtmann til Bestyrerinde for sit Huus og meget betydelige Landbostel, — befandt jeg mig meget godt. Han var en ganske udmærket brav og venlig Mand og de fire eller fem Børn velsignet velartede og gode at komme ud af det med. Lensmand Nimbs Søn Christian og Lieutenant Tandbergs Søn Petter læste sammen med Martin, Nicolai, Anton og Olava samt den ældre Søster Lena Berg, og de gjorde ret god Fremgang. Martin varetog siden som gift Mand Gaarden Berg efter Faderen, Nicolai er Præst¹⁾, Anton var Kjøbmand i Christiania, men er nu Økonomus ved Christiania Waisenhuus, — Lena blev gift med Toldkasserer Hofgaard, . . . den yngste Søster gift paa Hadeland, for flere Aar siden død . . . Christian Nimb²⁾ er gift og Præst, Petter Tandberg blev efter Faderens Død Eier af Hurdalens Glasverk, giftede sig med en Jomfru Bassøe, men døde for et Par Aar siden, efterladende sig flere Børn. Jeg har stedse interesseret mig for disse mine Elevers senere Skjæbne og derfor har jeg ogsaa med faae Ord omtalt dem. — Medens jeg virkelig med al Flid og Iver læste med disse Børn, hvoraf de 3 Drengene kom ind paa Drammens Latinskole, indhentede jeg selv mange af de Kundskaber, jeg havde forsømt at erhverve under min egen Skolegang, og jeg erkjender i Sandhed Nytten heraf. Des-

¹⁾ † som Sognepræst til Aasnæs.

²⁾ Hans Christian N. † 1867 som Sognepræst til Fjælberg.

uden afskrev jeg flere Collegier f. Ex. Skjelderups Anatomie, for de senere medicinske Studier og var fra denne Tid af langt fra at være uvirksom . . . . . jeg blev meget gjæstfrit modtagen hos Familierne i Bygden og erindrer især med Venskab og varm Taknemmelighed Foged Meinich paa Kronborg, Presterne Hans Heyerdahl senere Præst til Tinn og nu iaar [1860] afgaaen som Sognepræst til Stange paa Hedemarken, — gamle Præsten Lundh¹⁾, Distriktslæge Schriver²⁾ og nogle andre Familier. Den i 1821 afdøde Provst Bergs Sønner, Ole³⁾, Jens, Handelsfuldmægtig først paa Moss, senere hos Kjøbmand Melhuus i Drammen og endelig i Aaret 1828 død paa Rigshospitalet, — samt den yngre Broder Emmik, der døde som Præliminarist — hørte ogsaa til mine gode Venner, og jeg skylder dem mangen munter Time. —

Efter et Ophold af henved 2 Aar i Bergs Huus forlod jeg denne brave og kjærlige Mand og foretog med min nys nævnte Ven Emmik Berg en Fodvandring fra Land vest over Fjeldene forbi . . . Hedals Kirke over Hallingdalsfjeldene til Næs i Hallingdal, atter over Fjeldene til Nore Annex, — videre over Fjeldene til Tinn, hvor Heyerdahl Aaret iforvejen var befordret til Sognepræst. 1823 den 2. August forlode vi Lands Præstegaard og ankom den 5te August til Attraa Præstegaard i Tinn, hvor de trætte Vandrere modtoges med den kjærligste Gjæstfrihed. Vi besøgte Gausta og i Følge med Præsten Rjukan Foss, gik over Maristien og beundrede den deilige Vestfjorddal . . . Vor Fører Skolelærer Halvor Torgersen Rollag fik vi rigtig kjær. Han kom senere som Elev paa Seminariet i Asker og er nu død for mange Aar siden. I Vestfjorddalen gjorde vi ogsaa Bekjendtskab med Eisten Hansen Ingolfsland, om hvem — jeg troer Præsten — fortalte os, at han engang, da hans Kone ved at følge ham over Maristien følte sig svindel, paa Stien løftede hende op under sin ene Arm og bar hende frem. Han var en herkulisk bygget Mand at see til og skal have været god, brav

¹⁾ Peter Lundh. Professor G. F. L.s Fader. † som pastor emeritus i Christiania 1836. Se Henrik Wergelands saml. Skr., I, 419.

²⁾ Henrik Schriver † 10. Juni 1832 som Stads-Kirurg i Christianssand.

³⁾ Om ham se 6. R., 2. B., S. 101.

og vennesæl. — Den 16. August forlode vi Tinn, roede ned ad Tinn søen til Tinnoset og vandrede nu til Hjerdahl [Hjartdal], hvor vi hos Præsten Meldahl bleve modtagne som velkomne Gjæster. Her tildrog et ungt Menneske Knud Gislesen Løkslid¹⁾, en Søn af Klokkeren og selv Skolemester i Bygden, en Gut klæd som en Bonde fra Telemarken, sig min Opmærksomhed, ved at udbede sig min Forklaring over et Sted i Brøders latinske Grammatik. Denne unge Mand var den siden i Sandhed høiærværdige Biskop Knud Gislesen. I Mellemtiden fra 1823, medens han var residerende Capellan til Asker og Bestyrer af Seminariet der, og til han som Biskop reiste til Tromsø, stode vi oftere i Forbindelse med hinanden. Om hans store Værd staaer det ikke til mig at tale. Han er nu død, og hans Gjerninger tale for ham.

Vi droge fremdeles tilfods videre frem, lærte at kjende Seminarielærer Thoresen²⁾, der senere tog artium og theologisk Embedsexamen. Vi har fornyet vort Bekjendtskab i Christiania. Han døde som Præst, og med hans Søn³⁾ var jeg 1847 og 48 oppe til medicinsk Embedsexamen. Gjennem Hvidesøe og Siljord, hvor vi gjæstede Foged Florenz kom vi til Bandags Vandet og over dette til Laurdals Præstegaard til Presten Thomas Bech⁴⁾ en Søn af Bispen. Paa Tilbageveien vare vi atter en Dags Tid paa Hjerdahls Præstegaard, droge derpaa til Præsten Crøger⁵⁾ i Hitterdal og kom endelig over Meheien til Kongsberg den 26de August. Paa Kongsberg havde jeg Høsten 1819 efter et kort Ophold hos gamle Apotheker Morten Stillesen i Drammen, i Følge med min Cousine Rebekka Blix' Forlovede Hans Lange, været; nu var derfor adskilligt mig allerede bekjendt. Men en Anbefalingsskrivelse fra Præsten Heyerdahl i Tinn til Kjøbmand Joachim de Besche, gift med Provsten Bergs Datter fra Ringsaker, banede mig Adgang til hans Familie, til hans gamle Fader Bergmedicus de Besches Huus og til Bekjendt-

1) † som Biskop over Tromsø Stift 20. Maj 1860.

2) Thore Thoresen f. 1789, † 1850 som Sognepræst til Borge (Smaalene).

3) Niels Windfeldt † 24. Okt. 1907 som Distriktslæge i Eidsvold.

4) † som Sognepræst til Tjølling 1862.

5) Johannes Crøger † 1830 som Sognepræst til Røken.

skab med Capitain Müller, Foged Calmeyer, Doctor Hasberg og Flere. . . . Den 3die September forlode vi Kongsberg; jeg opholdt mig et Par Dage hos de kjære og gode gamle Stillesens og ankom endelig efter en yderst forceret sidste Dags Marsch vel beholden til Christiania, hvor jeg strax erholdt Plads paa Regentsen og som sædvanlig nød uendelig meget godt i min velsignede Oncle og Tante Blix' Huus. Til Contubernal paa Regentsen fik jeg først Bergenseren, senere Præsten, den som Storthingspræsident noksom bekjendte og agtede Georg Harbitz, senere Halvor Rasch, nu Professor¹⁾. . . Nu tog jeg Resten af anden Examen, men kan ikke rose mig af bedre Hovedcharakter end haud illaudabilis. Jeg tog nu ret alvorlig fat paa Medicinen, og i omtrent 2 Aar studerede jeg nu med Iver og Kraft. Jeg erhvervede mine Læreres, Skjelderups, Sørenssens og Thulstrups gode Omdømme og var vel anset iblandt alle mine Medstudierende. Iblandt disse lever i min kjærlige Erindring en Christiansandenser, der døde som candidatus medicinae Flinthrough, jeg troer 1826 eller 27²⁾. Han var en øm, deeltagende og almindelig afholdt Læge. Ved denne Tid, nemlig 1825, var det vel og, at jeg stiftede Bekjendtskab med min hæderlige og kjære Manddoms og Alderdoms Ven Jens Odèn, endnu 1860 Adjunkt ved Christiania Cathedralskole³⁾, — en Mand i Sandhed, hvis jævne Charakterer, stille, men virksomme Vandel og ihærdige Fliid som Skolemand ikke noksom kan prises og paaskjønnes. — Paa Regentsen stiftede jeg ogsaa venskabeligt Bekjendtskab med Matematikeren, den siden saa berømte Niels Abel, — ligesom ogsaa den som Præst i Vestbye Sogn afdøde Glatved⁴⁾ og cand. theol. Lerche⁵⁾ hørte til mine Omgangsvener. Lerche døde tidlig før han var bleven ansat [indsat?] i Embede. Et Par Jule (sic) tilbragte jeg hos Kjøbmand de Besche paa Kongsberg og morede mig som sædvanligt, og det saa meget mere som min gamle Ven og Skolekammerat Hans Holmboe i den

¹⁾ † 26. August 1883.

²⁾ Elisæus Flinthrough † som Kompagnikirurg 11. Jan. 1828.

³⁾ J. Odèn tog Afsked 1861, † 13. Februar 1878.

⁴⁾ Jens Gl. † 1837.

⁵⁾ Jacob L. † 1825 som resid. Kapellan til Vestby.

Tid som Overlærer og Bestyrer af Middelskolen var kommen til Kongsberg, hvor han ret snart blev forlovet og senere, da han blev Rector ved Bergens lærde Skole, — gift med Forvalter Løbergs Datter Jette [Velgjærd Endriette]¹⁾. . . Imellem et og to Aar opholdt jeg mig paa Regentsen, men forlod den af egen Drift, da jeg atter tog fat paa at informere deels i norsk Stil, — deels paa en Pigeskole. — Sommeren 1825 blev jeg constitueret som Batterichirurg ved 2det Batterie her i Christiania og begyndte paa den Tid ogsaa at erholde privat Praxis. Under min Lærer Virksomhed kjølnedes min Iver for Studierne i mit egentlige Fag, og da jeg omsider forlod Pigeinstituttet for paa Christiania lærde Skole at ansættes af Departementet for Kirke og Underviisningsvæsenet som Timelærer i Latin i nederste og Norsk i de to nederste Classer, — var jeg langt ifra flittig at studere Medicin, skjøndt jeg dagligt fulgte Professor Sørenssens Klinik paa Hospitalet og aldrig lagde Medicinen paa Hylden. Var dengang min Ansøgning om at udnævnes til kongelig Embedsmand som Adjunct ved Skolen, [lykkedes] — en Ansøgning der ellers særdeles var anbefalet af den gamle høistærværdige Skolens Rector Rosted og Ephoratet, — var jeg sandsynligviis aldrig bleven Læge, men snarere Philolog. Ansøgningen blev imidlertid liggende, saavidt jeg mindes, omtrent syv Fjerdingaar uafgjort i Departementet og endelig ligesom en lignende Ansøgning fra en anden med mig ved Skolen ligestillet Lærer, — for det første ikke indvilget, som det blev mig af Statsraad Diriks selv sagt, fordi man havde Tanke om at foretage en Regulering med Hensyn til Lærernes Gagering. At Intet var sagt eller tænkt til Disfaveur med Hensyn til min Duelighed og Nidkjerhed som Lærer, det veed jeg, og det fremlyser tydeligt nok af Rector Rosteds hos mig endnu beroende Attest, da jeg kjed og led af denne Sag opsagde min Stilling som Lærer ved Skolen og søgte og erholdt den ansøgte Afsked²⁾. Jeg havde været ved Skolen omtrent 4½

¹⁾ Om Rector Holmboe se 3. R., 3. B., 217 f. f.

²⁾ Det er tydeligt nok, at disse Bemærkninger skal være en Protest mod det Rygte, som har holdt sig op i vore Dage, at Lie, der var overordentlig stræng, blev fjærnet, fordi han havde pryglet en Gut, saa han mistede et Par Tiender. Om denne Begivenhed skriver Guttens endnu levende Klassekammerat, Provst Hansteen, at han meget godt erindrer den vold-

Aar, nemlig fra Skoleaarets Begyndelse, Sommeren 1827, et Tidspunkt jeg dog ikke saa nøie husker, — indtil Udgangen af 1831. Rosteds Attest lyder saaledes:

»At Studiosus medicinae John Lie, der i omtrent 4½ Aar har tjent som Lærer for nederste Classe i det latinske Sprog og Modersmaalet samt i et Par af disse Aar ogsaa hvad Modersmaalet angaaer for 2den Classe ved Christiania lærde Skole, i anførte Tid har vist sig som en Lærer, der med Øvelse i at under- vise har forenet en udmærket Fliid og Nøiagtighed i sine Plig- ters Opfyldelse, saa at jeg endog ønskede stedse at kunne be- holde ham ved Skolen, det bevidnes herved paa hans Forlan- gende af mit Vidnesbyrd om ham med Fornøielse. Christiania 2. Juni 1832. R.—.«

Jeg er kommen længere frem i Tiden med mine Betragt- ninger, end Stedet egentlig var til, men for Sammenhængens Skyld og for ligesom at afslutte en Slags Episode i mit ubetydelige Liv, er dette skeet. Jeg tilføier imidlertid, at jeg i nogle Aar indtil samme Tid jeg tog min Afsked fra Skolen, ogsaa havde været Amanuensis hos Brigadelæge With og Læge ved Christiania Fattigvæsen, men at jeg til samme Tid entledigede mig fra disse tvende Stillinger og altsaa den 1ste Januar 1832 vistnok var fri for nogen Principal, men ogsaa uden en eneste Skillings fast Indtægt, — og jeg var gift, havde Kone, Barn og min Søster Edle at sørge for.

Efter 4 Aars Tjeneste som Batteriekirurg ved Artilleriet havde jeg allerede 1829 søgt og erholdt min Afsked ogsaa fra denne Tjeneste.

I Aaret 1824 og fremdeles nød jeg megen Gjæstfrihed i af- døde Kjøbmand Jakob Juels Huus; der saa jeg første Gang min Kone; da jeg i 1827 adskillige Gange for Professor Sørenssen reiste til Drammen for at see til Mægler Nils Rodes Kone, Gertrud, f. Stil- lesen, Apotekerens Datter, — fornyede jeg mit Bekjendtskab med

---

some Pryglescene, foranlediget ved Guttens Uvidenhed om hvad *columba* havde i Dativ, men han var ganske sikker paa, at det stakkels Offer havde sine Tænder i Behold efterpaa. Imidlertid har vel ikke hin Fra- træden været ganske frivillig. Foruden hans Strængthed har vel ogsaa hans hyppige Rejser for Professor Sørenssen bidraget hertil. D. T.

hende. Vi bleve forlovede den 24de September 1827, og nu gjorde jeg næsten hver Løverdags Eftermiddag efter endt Skoletid Touren til Drammen, og reiste tilbage til Christiania Søndag. Ved Paasketid 1828 flyttede hendes Moder, der var Enke med hendes to yngre og en ældre Halvsøster til Christiania. Hendes Forældre vare Krigsraad Frederik Johannes Grønvold, der engang eiede Gaarden Sem i Borre Sogn og døde i Borre 1825, — og Moderen Petronelle Kathrine, f. Flor, født 1782 den 22. Maj og død 1844, en Datter af Generalauditør Flor og en Søster af den brave Krigsraad Pierre Pomann Flor.¹⁾)

1826, den 28. Juni, døde min Moder, et Dødsfald, der ligesom min Faders den 8. Februar 1829 dybt rystede mig . . . . . Jeg var bleven Eier af den lille Gaard i øvre Voldgade Nr. 16.²⁾) Den kostede mig 3800 Spd. I 1847 begyndte jeg og Høstsemestret 1848 fuldendte jeg medicinsk Embedsexamen med Characteren laudabilis, og Sommeren 1850 indtraadte jeg paa Embedsbanen, idet jeg med Kongelig Bevilling blev udnævnt til Læge ved Artilleriet, hvor jeg indtil denne Dag har gjort Tjeneste ved 1ste Bataillon. Om min Stilling som militær Læge er det mig en sand Glæde at erklære, den har i Regelen været mig let og behagelig; mine Foresatte have stedse været hæderlige og brave Mænd, af hvem jeg er mødt med al Forekommenhed og Humanitet; jeg elsker min Stilling baade som privat og militær Læge og nærer det Haab, at jeg i min Stilling har vundet den Anerkendelse, jeg kan have fortjent. Hvorledes Lægen kan, som flere Exempler dog vise, forlade sit Fag og gaa ind i andre Livsstillinger, har været mig ubegribeligt.

I mit Liv har jeg gjort mange Bekjendtskaber, der i høj Grad har glædet mig; saaledes kom jeg ofte i Mægler Ole Egers Huus, hvor Hans Holmboe i sin Ungdom var Huuslærer. . . . Til mine intimere Omgangsvener i mine Ungdomsdage hørte ogsaa Stadsconducteur H. Grosch, Presten Gustav Lammers³⁾) og Justits-

¹⁾ P. P. Flor f. i Aker ved Kristiania 1775, blev Officer, men gik af, og da han gav Slip paa sin Pension, fik han Titel af Krigsraad. Storthingsmand og ivrig Oppositionsmand 1818 og 21, † 8. April 1848.

²⁾ Her boede han til sin Død. Gaarden staar endnu 1912.

³⁾ † 2. Mai 1878.

sekretair Johan Collett¹⁾). . . . Ogsaa Henrik Wergeland, hvis Læge jeg var lige til hans Død, var min Ven.

Videre nævnes med Tilføjelser, der her kan udelades som overflødige: Sognepræst Johan Heidenreich i Askim, Provst Normann i Asker, Lieutenant C. A. Segelcke i Bærum, Proprietær Voigt paa Lysaker, Byfoged Thrap i Kristiania, Toldinspektør Severin Segelcke i Risør, Ingeniørofficererne O. Lund, A. Vibe og Henrik Aubert.

Jeg føler meget vel og erkjender tilfulde det rapsodiske i alle disse Strøtanker, der flyde mig fra Pennen; men jeg har heller aldrig tænkt mig ordnet at fremstille Begivenhederne i et Liv saa ringe og ubetydeligt som mit. . . . .

Christiania, den 16de December 1860.

Den gamle Doktor har dog ikke lagt Pennen ned, da han satte denne Datum under sine Optegnelser. I det følgende taler han om 2 Reiser til Kjøbenhavn og til sin Hjembygd og begynder paa en Række Optegnelser i Dagbogsform næsten udelukkende Fødsler i Familien og Dødsfald i hans Kreds; der vel for Tiden er af mindre Interesse. Her hidsættes: 1878, 16. October feiredes vort Guldbryllup her hjemme under Nærværelse af min Kones og mine Søstre, vore Børn, Børnebørn og Barnebarnsbarnet Astrid Tausieng og hendes Forældre. . . . Den 21de Arpil 1879 blev jeg beskadiget ved en Sporvogn²⁾ . . . Fra 21. April til 14. August 1879 var jeg sygmeldt fra min Tjeneste som Læge ved Artilleriet, men blev sidstnævnte Dag friskmeldt som tjenstgjørende igjen. . . . Idag, den 6te Juni 1881, er jeg 82 Aar og befinder mig, Gud være lovet, frisk og vel. . . . 1881, den 5te August, drog jeg med Artilleriet til Gardermoen og kom tilbage den 3die September. . . . . [Den sidste Optegnelse] Den 23de September 1881 gik min Kone og jeg og vor Sønesøn Johannes August tilalters i Garnisonskirken, hvor Stiftskapellan Bærøe forrettede.

---

¹⁾ † 10. Okt. 1877.

²⁾ Hans Syn var bleven svækket, som tydeligt nok kan ses af hans Skrift. I hans høje Alder maatte denne Overkjørsel betage ham næsten al Arbejdskraft.

Det vil af alt ovenstaaende sees at Doktor Lie var en Kraftens Mand i et og alt. Jeg har herom skrevet videre i en Biografi i Skillingsmagasinet, hvor adskillige karakteristiske Træk er anførte. Her skal tilføjes, at han 1874 — 75 Aar gammel — søgte det ledige Brigadelæge-Embedet, hvortil han naturligvis ikke kunde indstilles i den Alder. Han gik op til Kong Oscar og forestillede ham, at han med sine Kræfter havde Ungdom nok i sine 75 Aar. Kongen kunde ikke forandre Indstillingen, men gav ham St. Olafsordenen. Han havde tidligere Vasaordenen. I November 1881 — en rigtig kjærnenorsk Novemberdag med Nordenvind og Snefog og nogle Kuldegrader traf jeg ham paa Gaden og fulgte ham hjem. Da vi var komne ind, sagde jeg, at Doktoren burde tage en tykkere Yderfrakke end den Vaarfrakke han bar. Han rev sine Klæder op og viste mig, at han ikke brugte Underbenklæder og Uldrøje! — I Julen 1881 blev han sengeliggende og efter 1 Maanedes Sygeleje (Koldbrand i det ene Ben) døde han 25. Januar 1882. Ved hans Begravelse fremmødte omtrent alle de Officerer, som hørte hjemme i Kristiania. Blandt dem var han hjemme, og i Officersmessen paa Gardermoen er han visse-ligen bleven dybt savnet. En gemytligere Kammerat end den gamle Doktor kunde Officererne — de unge med de gamle — ikke finde.
